

Părerii despre teatrul francez

Paul-Louis Mignon, președintele Sindicatului criticilor de teatru din Franța, ne-a împărtășit, cu ocazia vizitei în țara noastră, unele păreri legate de viața teatrală pariziană.

„Stagiunea trecută a făcut să apară mai net un dublu fenomen care mi se pare caracteristic pentru viața teatrală franceză a ultimilor ani: pe de o parte, teatrul parizian particular, comercial, are din motive economice — aș spune, chiar de economie — o existență tot mai precară. Teatrele particulare susțin că nu pot realiza creații franceze din lipsă de piese, din lipsă de autori, din lipsă de bani. De aceea, directorii afirmă că sînt nevoiți

să accepte soluții ce garantează materialmente întreprinderea lor, soluții ce limitează riscurile, și montează, de aceea, în special piese engleze, americane, de așa-zis «succes sigur». Pe de altă parte, continuă să se impună un teatru de ambiții culturale, ca de pildă Teatrul Național Popular, teatru subvenționat, în jurul căruia s-a grupat un public nu numai fidel, dar și în plină dezvoltare. Acest gen de teatru nu se plînge că n-ar exista autori contemporani; în el se realizează cu regularitate spectacole cu piese ale unor dramaturgi ca Billetdoux, M. Duras, Jean Genet.

Pină și teatrul de tradiție clasică, care nu obișnuiește să lanseze dramaturgia contemporană, a început să recurgă la piese noi. Astfel, la Comedia Franceză se montează o piesă a lui Eugen Ionescu, *Se- tea și foamea*. O activitate susținută au centrele dramatice naționale, acele trupe permanente, subvenționate de stat și de municipalități, care realizează creații de neconceput în sectorul comercial al Parisului. Fenomenul teatral care se observă în «banlieu»-rile pariziene, la Théâtre de l'Est, d'Aubervillier, de Villejuif, de Saint-Denis, nu mai poate fi neglijat.

Un aspect esențial al vieții artistice și culturale din Franța, în momentul de față, îl constituie un proces de reînnoire și în ceea ce privește publicul. Aspectul cel mai interesant îl reprezintă afluența tineretului.

Solicitat să ne vorbească despre criza teatrului, de care se scrie atât de mult, Paul-Louis Mignon a spus: „Problema există. Dar nu așa cum este tratată în presă. De la bun început, trebuie să disociem cele două sectoare teatrale existente: comercial și subvenționat. Primul sector suferă într-adevăr o criză. Al doilea este teatrul de mîne și se află în plină dezvoltare. S-ar putea vorbi mai degrabă de o criză a dramaturgiei. De fapt, aș numi-o «o carență» a dramaturgiei noastre, carență datorită faptului că radioul, televiziunea, ziarele, cinematografia atrag pe creatori care, astfel, nu se mai dedică dramaturgiei. Atracția unui câștig rapid și facil în domeniile pomenite mai sus, ponderea pe care o are reportajul fac ca teatrul să concentreze mai puține creații ca pe vremuri. Mai există și un alt as-

pect: o exigență crescută. Animatorii vor piese care să fie la nivelul clasicilor. Nu trebuie să uităm că altădată mizanscena era pe planul doi. Acum, arta spectacolului este pe primul plan și regizorii doresc texte care să le permită materializarea ideilor lor. Am observat că în țara dv. există o practică excelentă, aceea de a da mereu premiere originale, fiindcă numai jucînd multe piese se pot descoperi cele bune. La noi, din păcate, exigența nu merge întotdeauna mîna în mîna cu înțelegerea; din această cauză, colaborearea dintre teatru și autor e redusă. Există o teamă în fața lansării unui nume necunoscut, în fața eventualelor discuții de presă. Desigur, este mai comod să lucrezi asupra unor texte definitive, semnate de nume ce reprezintă o garanție. Dar viața ne demonstrează că încrederea este deseori răsplătită. Astfel s-a întîmplat și cu «cazul» Armand Gatti. După eșecul cu piesa sa, *Crapaud-Buffle*, la teatrul lui Vilar, acest autor n-a mai fost jucat la Paris. Grație însă lui Planchon, A. Gatti, autor de un neîndoios talent, se află din nou pe afișele pariziene. Și sînt convinși că acest autor, care nu și-a găsit încă formula definitivă, poate da ceva interesant pe plan mondial — bineînțeles, dacă va fi jucat.”

În încheierea interviului nostru, l-am întrebat pe Paul-Louis Mignon ce ne poate spune despre premisele noii stagiuni pariziene. „Actuala stagiune teatrală va aduce, fără îndoială, nume noi de dramaturgi, precum și nume consacrate. Proiecte sînt multe, dar ultimul cuvînt îl au totuși spectatorii.”

Irina Vrabie